

SONAMENTUL
 un an . . . 24 Cor.
 un jum. . . 12 "
 o lună . . . 2 "
 Jurnal de Duminică
 un an . . . 4 Cor.
 pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 zilnic pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA
 Deák Ferencz-utca 20,
 INSERȚIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Mulțumite publice și Loc de
 schimb costă fiecare v. 20 H.
 Manuscrisurile nu se in-
 terpolază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

rutiniu pe liste și alegere proporțională.

Foiaia guvernamentală »Pester Lloyd« a publicat mai zilele trecute o serie de articole, cari se ocupă de reforma electorală. Ele sânt scrise cu oarecare obiectivitate, se bazează pe un material bogat statistic, merită a fi băgați în seamă cu atât mai mult, cu cât în ideile desfășurate s'ar putea ascunde vederile noului guvern asupra acestei chestiuni importante; vederi cari până acum au fost tănuite.

După o critică a sistemului actual electoral, care pe lângă multe alte scăderi are »marele cusur« că nu garantează în toate împrejurările egemonia naționalității ungurești, articolele ajung la concluzia că reforma electorală este indispensabilă, că ea se poate face decât pe baza votului universal, egal pentru toți și fără restricțiuni, și se poate scăpa din vedere însă, că concurența statului trebuie să rămână asigurată naționalității ungurești. Problema e aceeași la toți reformatorii, cari s'au încercat până acum: toți să aibă aceleași drepturi, să nu ungurii să aibă dreptul a stăpâni pe alții. Desigur că unei asemenea probleme soluția va trebui să se învârtă în jurul unei nedreptăți. Silințele reformatorilor sau a acelor, cari se trudesc a găsi o soluție a problemei, se concentrează asupra modului de a ascunde nedreptatea sub forme la aparență mai puțin jignitoare principiului egalității. Pluralitatea contelui An-

drassy era o reformă prea invederată a nedreptății, trebuia găsită alta, care să mențină votul egal pentru toți, și cu toate acestea să ajungă la rezultatul ca mandatele ungurești în parlament să fie în majoritate covârșitoare.

D. Balogh, autorul articolelor din »Pester Lloyd«, susține într'adevăr votul egal pentru toți; după proiectul lui nimeni nu dispune decât de un singur vot. Dar în loc ca să rămână tot pe principiul egalității și să strângă voturile în atâtea circumscripții electorale câte mandate are în parlament — forma cea mai justă — d. Balogh trebuie să părăsească acest drum drept, fiindcă pe el nu ajunge la egemonia ungurească. Dacă ar face circumscripții mari, adică cu un număr de voturi îndoit și întreit, pentru români, slavi și germani, și circumscripții mici pentru unguri, egalitatea votului ar deveni o minciună pe față.

Dacă situația etnografică a românilor și a slavilor ar fi identică cu a germanilor un geometru electoral isteț ar putea construi circumscripții tot amestecate așa ca ungurii să dispună pretutindeni de majoritate. Dar aceasta este peste putință. D. Balogh nu poate deci decât să apuce pe drumul cel lung de încercări pentru a ajunge la aplicarea principiului egalității și a se baza totuși la egemonia ungurească. El împarte înainte de toate pe alegători în două mari categorii: în orașeni și săteni, și da fiecarei categorii același număr de mandate, așa că parlamentul ar fi compus din 220 deputați urbani și 220 deputați rurali, cu toate că

alegătorii în orașe nu constituiesc decât a patra parte din numărul total al alegătorilor. Această părărire evidentă a principiului egalității, d. Balogh se silește a o motiva, a o micșora, și a o înfrumuseța prin fel și fel de împrejurări, însă cu toate acestea ea rămâne în ființă ca prima jertfă adusă egemoniei ungurești.

În orașe, cari nu sânt nici ele atât de ungurești pe cât vor să apară, locuiește partea cea mai mare din contingentul ovricesc însemnat al țării, armata în continuu sporită a funcționarilor publici, și elementele renegate ale populației. Pe lângă orașe au fost alăturate prin clasificarea dlui Balogh și comune mari rurale, cari nu există decât pe bărăganul unguresc, fără îndoială cu scopul ca pozițiunea elementului unguresc să fie întărită în circumscripțiile electorale urbane. Astfel d. Balogh ajunge a putea conta pe seama unguilor la trei pătrimi din numărul total al alegătorilor urbani. Dacă s'ar recere dela alegători peste tot ca ei să ste scrie și ceti, ar rezulta, după calculele dlui Balogh peste 2 $\frac{1}{2}$ milioane alegători, din cari 750 mii ar constitui circumscripțiile urbane și 1 milion și 750 mii circumscripțiile rurale.

Repartizarea mandatelor asupra acestor două categorii de alegători, și pentru a produce efectul că scutește dreptul de reprezentare al minorităților d. Balogh acceptează principiul votării pe liste și al alegerii proporționale. Alegătorii unei circumscripții nu vor vota, ca până aici, pentru un singur man-

Cântece.

I.

In albastrul zării
 Triste turturele,
 Rătăcesc perdute
 Visurile mele.

Intre ulmi pe creste
 Jalnic cornul sună
 Și printre jugastril
 Trece blânda lună.

Negura să lasă
 In plutiri domoale,
 Crinii 'n rouă 'și scaldă
 Albele petale.

Visurile 'n stoluri
 Cu a lor vrajă dulce,
 Nu mai vin prin neguri.
 Genele să-mi culce.

Pribeția tristă
 Ți-a fost scrisă ție,
 Înzădar mai plângi tu
 Inimă pustie.

II.

In molcome șoapte adoarme și crăiasa
 Brădetul pe culmi,
 Și luna își flutur' argintul pe frunte
 Rotașilor ulmi.

Cu valea prin trestii un cântec adoarme,
 Eu stau și ascult,
 Cum plânge aproape în tainele nopții
 O doină de mult.

Alină-se firea, pădurea își curmă
 Cântările dulci,
 E noapte târzie, tu dor fără de pace,
 De ce nu te culci?!

A. Cotruș.

Un trubadur.

De Gh. D. M.

Ați cetit: un prinț român importând o petrecere de aiurea așa cum o gustau în Evul mediu, seniorii din vremea lui Robert d'Artols, în secolul al 13-lea, a făcut deliciul aristocrației din capitala țării.

În odăile subterane ale palatului, preschimbate în pivniți dominicane, cu buțile pline, așa cum se găsesc și astăzi prin unele burguri germane supt cine știe ce Rathaus Gothic, s'a întocmit un fel de »cabaret« în stilul celor ce desfată pe bohemii lui Murger, la Montmartre și s'a jucat ca acolo, imitându-se ghiduşile dela »Truands« sau aiurea.

Printre oaspeții prințului, un fel de Narbonne tuluzan, la curtea căruia s'adunau trubadurii francezi în epoca de madrigale a Franței, a fost și poetul Cincinat.

Firește, o serbare a nobilimei cu cochetării spirituale, cu prințese frumoase, cu scilpiri de dia-

manie, își reclamă poetul ei. Cincinat a fost acolo, dar nu vesel, călărind pe buți și improvizând catrene prințeselor în mătase, ci potolit și candid ca un filozof obosit.

Cine ar crede?

Și totuși n'a fost altfel.

Poetul Cincinat, amicul muzelor care e și sclavul Zeiței Themis primise ordin din partea ministrului său — așa ne spune poetul Anghel în »Cumpăna« — să nu-și mai recite versurile la vre-o serbare, căci divina Themis nu îngăduie nebuniile lui Apollo.

E cludat.

Noi știm că zeii au trăit pururea în armonie și că Appollo pe vremea Iliadei făcea madrigale în Parnas frumoasei Themis și că — de e să credem — Themis care era oarbă îl ascultă cu nesăț și gelozia pe grațioasa Venus.

E cludat.

Cum? De azi înainte Cincinat va fi silnit să ia legătura de pe o hii serioasei Themis și să lege cu ea gura lui Apollo! Cum? Va trebui să tacă, el care e făcut să vorbească și vorbind să decrețiască frunțile și să târască după el toate sufletele!

Dar aceasta e negarea religiei a vieții celei nouă și adevărată, e negarea artel. Și când? Tocmai atunci când arta se descoperă mai puternic, ca singura mântuitoare a popoarelor. Și când artiștii se mistue pe rugul ei, ca din sufletul lor să dea lumină neamului care o cere.

A impune tăcere unui artist e a zăgăzui acel fluviu impetuos, care e marele suflet al popoarelor, în calea lui către lumină.

Prin artă trăesc și vorbesc popoarele alese.

dat, ci pentru mai multe mandate deodată prin depunerea în urnă a unei liste, pe care sânt însemnate atâtea nume de candidați câte mandate au fost retribuite prin lege asupra circumscripției. Scrutinul nu s'ar face, ca până acum pe principiul majorității absolute, ci în mod proporțional așa ca din fiecare listă să fie proclamați aleși atâți candidați câți rezultă din proporția voturilor exprimate pentru ea față cu totalitatea voturilor depuse în urnă pentru toate listele.

În proiectul dlui Balogh circumscripția urbană a Aradului, care geograficește se întinde probabil până dincolo de Tisza, este repartisată cu 10 mandate. Să presupunem că ar fi în această circumscripție 40 mii de alegători și ei ar prezenta 5 liste: una guvernamentală, una kossuthistă, una justhistă, una socialistă, și una românească. Pentru cea guvernamentală ar fi votat 20 mii alegători, și pentru fiecare din celelalte liste câte 5000 alegători deopotrivă. Scrutinul s'ar face în acest caz astfel, că jumătate din numărul mandatelor vor fi conferite partidului guvernamental, și cealaltă jumătate se va împărți după numărul voturilor exprimate între patru partide, în cazul de față, în număr egal. Vor fi proclamați deci ca aleși 5 deputați guvernamentali, 1 deputat kossuthist, 1 deputat justhist, 1 deputat socialist, 1 deputat român.

Atât votarea pe liste cât și alegerea proporțională sânt condiționate de circumscripțiuni mari. Aceste iarăși sânt reclamate de interesele egemoniei ungurești. Elementul unguresc are o pozițiune centrală. Dacă circumscripțiunile primesc o formă geometrică ovală, trapezoidală sau neregulată cu diferite limbi, tot este arăp o cantitate din masele populației neungurești așezate la periferii. Cu cât circumscripția este mai mare cu atât mai ușor se poate face operațiunea de a alătura părți periferice la părțile centrale. Dl Balogh împarte întreaga țară numai în 19 circumscripții electorale, din care capitala consti-

tue singură o circumscripție. Cât de largi s'au făcut aceste croieli și cu câtă genialitate s'a tras liniile de hotar să poate cunoaște la circumscripția electorală a XVIII numită a Brașovului, care să întinde dela hotarele Moldovei până la hotarele estice ale comitatului Caraș-Severin.

Din aceste 19 circumscripțiuni 7 revin asupra teritoriului locuit de români; ele ar dispune de 159 mandate, din care 65 ar fi îndeplinite prin alegători urbani și 94 prin alegători rurali. Nici una din aceste 7 circumscripțiuni n'ar fi însă românească în înțelesul că majoritatea mandatelor să fie asigurată românilor. Relativ mai românească ar fi a Brașovului cu 19 mandate, din care 8 urbane. Amănuntele alcătuirii circumscripțiunilor nu se pot cunoaște din lucrarea dlui Balogh, dar cu toate acestea este sigur că în circumscripțiunea Brașovului mandate urbane români nu vor putea obține în concurență cu sașii mai multe decât 2, iar din mandatele rurale vor pierde 3 sau 4 pentru minoritățile săsești și săcuiești. În celelalte 6 circumscripțiuni și anume a Sătmarului cu 24 mandate, a Orăzii-mari cu 28, a Timișoarei cu 27, a Aradului cu 25, a Clujului cu 19, a Târgu-Murășului cu 17, masele compacte ale românilor sânt sfâșiate și adăugate la Sătmăr, Oradea-mare, Timișoara și Arad; în Transilvania ele, încât n'au intrat în circumscripțiunea Brașovului, se împart între Cluj și Târgu-Mureșului. Balogh socotește că prin acest sistem electoral s'ar obține 290 mandate ungurești (173 urbane și 117 rurale) și 150 neungurești (47 urbane și 103 rurale).

Moștenitorul de tron și reforma electorală în Ungaria. Un ziarist ungur a avut prilej să vorbească cu fostul ministru de interne Kristóffy. Cu acest prilej d. Kristóffy a făcut următoarea declarație:

»Pe cât știu eu, moștenitorul de tron arhiducele Francisc Ferdinand a declarat

că în Austria introducerea votului sal a fost de prisos, dar în Ungarie realizat fiindcă în Ungaria universal e o necesitate pentru state.

»Candidatura națională din Ceușă vocată«. Supt titlul acesta zărele »Drapelul« publică următoarea declarație:

»După ce mi-am dat seama mai bine de lucrurile și de constelația în care ne aflăm, mă renunț la candidatura cercului Ceica, în rezervă puterile pentru viitor.

Vă rog a publică că nu candidez nicăieri.

Cu toată stăruința

Dr. Aurel Gr.

advocat

Declarația aceasta ni se trimisese și în redacția noastră nu se simțise îndreptățita publica blica renunțarea la o candidatură pe care i-a oferit o. Redacția noastră a ținut să mai întâi hotărârea comitetului central chemat a se pronunța în chestia acestor țări.

Acesta e unul dintre cele două momente care ne au îndemnat să așteptăm cu publicarea rașiei. Al doilea e: credem că e mai bine în același timp cu renunțarea să publicăm candidatură stabilită de comitetul central.

Bursa Șaguna și guvernul. »Bursa Șaguna« din Brașov anunță în numărul său din urmă: »Sântem din din isvor autentic, că de »bursa Șaguna« creată de »Liga culturală« din București interesat și ministrul nostru de cultură și instrucție. La consistorul din Sibiu zilele aceste o adresă dela guvern, în care consistorul se face atent, că acei studenți de teologie, care va beneficia de bursa Șaguna a Ligei, nu mai poate fi în nici o funcție bisericească-scolară din Ungaria«.

Ațena supraviețuiește prin marmurele și artiștii ei și nici de cum prin vrăjmașii lăuntrice în cari o aruncau vameșii politici ai antichității.

Atunci chiar, când un om politic e un Cromwell, Danton, Căvur ori Bismarck, nu e Shakespeare, Hugo, Dante, Goethe, nu e nici cea ce e un preot, Luther sau Knox.

Gestul care a împus unul poet să facă, atunci când toate veacurile le-au cerut să vorbească, e un gest spaniol pe care și-l însușiau miniștrii primitivi în vremea persecuțiunilor lui Filip cel frumos și a lui Reuchlin.

Veacul nostru e un veac de așteptare. Soare nou va fecunda sufletul mare al acestui neam. Făcătura lui arde în voi, o artiști și poeți! El va răsări din sufletul vostru.

Noi știm că pretutindeni, voi ați fost soții de bine al neamurilor, regii nedetronați ai popoarelor, comoara unui neam mai scumpă de cât patria chiar, căci dacă patria pierde vreodată, voi rămâneți cu poporul. Polonia s'a dus, dar Mickiewicz, marele ei bard, a rămas încă cu polonii.

Poeții sânt eterni. Și arta e fântâna legendară a Juvencei, care întineria pe cel ce se scaldă într'însa.

Nu o năbușiți. Isvorul, ori cât l-ați acoperi, sfredește marmura și tot țâșnește undeva: o undă de apă și de lumină.

Și acum, câteva cuvinte asupra acestui »Ultim trubadur« cum i a zis poetul Anghel.

Cincinat cântă de mult, sentimental și armonios, ca acei truveri cari suspinau — en langue d'or, la curtea prinților des Baux.

El pare venit la noi de aiurea, un poet întârziat din alte vremuri, care a cântat la curtea prințului de Turingia alături de Gottfried von Strassburg, în vestita întrecere a minesăngerilor dela o mie două sute. Uneori, are într'însul ceva medieval, cavaleresc; alte ori par'că e desprins din cadrul poeziilor de curte, cari cântau în Franța, în Versailles ul Ludovicilor: galant, plin de vervă, pasionat, lric ca o pictură de Watteau, regele marelștrilor din epoca cea mare a galanteții franceze. Deseori, când poartă mantie antică, pare un bucolic grec, care improviza pe marmura Propileelor.

El însă aduce aminte totdeauna, pe faimosul trubadur Rambant d'Orange, dulcele culegător de flori și de suspine, iar la chip, pe satirul lui Omer, cari pândiau nimfele la scăldat și le culcau să le desmierde pe flori de romanțe.

Cincinat și-a răspândit poeziile mai mult prin gral decât prin scris, multe din ele erau cunoscute înainte de a fi publicate.

Ca acel armonios d'Orange care cânta în Angilles, poetul nostru își poartă lira din castel în castel, din loc în loc, acu la un ospăț bizantin recitând în mantie antică, acu la castelul din Posada talmăcind muzei celor șapte paradisuri o viziune egipteană a lui Heredis, acu improvizând un madrigal unui portret de marchiză din secolul al 18-lea, acu rătăcind pe cheiurile Parisului pentru a prinde în sunetul ploei de toamnă tragedia sombră a sărăciei care geme, acu visând

la Versailles, supt frunzele galbene ale regești, acu căutând pe Eminescu în codrul Dumbăveni, ori fermecând multime de tineri în țara de sus a Moldovei. Totdeauna ca norul călător...

Sânt ani, sânt ani de când alerg
Tot înainte, înainte,
Cu aceiași întrebare'n minte:
De unde vin și unde merg?

Și câte sirene în marea de nebunii
Ulise al poeziei! Dar ce legendă ne vorb
un trubadur, care a rămas sclavul de ved
ispite, curmându-și calea fermecată a
Câte flori în drumul acesta! Câte susp
de priviri!

Fecloare dulci! e în zadar!
Privirea voastră fermecată
Și ale voastre jurăminte,
Ori cât de calde și de sfinte
Nu pot din drum să mă abată,
Căci e croit mai di'nainte, di'nainte,
Așa spinos și solitar...
Un glas îmi strigă:
Mergi! nebun,
Puterile sfinte mă supun,
Și fug și fug în largul zării
Și fug în voia întâmplării
P'aripa largă-a fanteziei
Călăuzit d'un singur dor,
Sânt jidovul rătăcitor
Al poeziei.

Kristóffy la Arad.

Nici poliție, nici miliție. —

...pă cinci ani de zile de exil politic, mult benevol, fostul ministru de interne în cabinetul Fejérváry ieri s'a înfățișat pentru întâia dată într-o întrunire publică pentru a apăra o idee pe care el întâi a propagat-o din fotoliul de ministru.

«**Arabantul**» Kristóffy a venit la Arad și s'a apărut a apăra democrația împotriva celor care sânt dușmanii oricăror reforme libere fiindcă democrația le cere o jertfă din prerogativele lor nejustificate. Și ciudat: dintre miile de oameni cari răbit să salute sosirea la Arad a fost ministru de interne «trădător de pa-

o mare, o foarte mare parte o alcătuie aderenții partidelor independiste, aderentii partidelor cari au fost întotdeauna mai categorici în stigmatizarea lui Kristóffy.

momentul acesta, firește, n'are decât o importanță aparentă. Aderenții partidelor independiste au în văzut Kristóffy pe omul care vine să combată reacționarișmul conștient și să glasuiască în interesul votului universal, pe care în curind și el vor avea nevoie să-l înscrie pe stindardele lor, — și numai până după alegeri.

Oricum, primirea ce i s'a făcut fostului ministru de interne a avut caracter imponant nu numai în urma marelui mulțimi care s'au înfățișat și ascultat, ci mai ales în urma faptului că marea această a fost o mișcare din reprezentanții tuturor păturilor sociale. Dacă numărul realegătorilor a fost mare, figurantă, mult mai mare decât numărul realegătorilor, faptul acesta nu-l putem considera ca o dovadă că «aragentele serioase» nu abținut dela întru-o mare, ci dimpotrivă, trebuie să-l socotim ca o dovadă că cât de nedreaptă este actuala lege electorală care exclude majoritatea cetățenilor din

dreptul firesc de-a participa și ei, prin votare, la ocîrmuirea țării, pentru a cărui susținere contribuie în cea mai mare măsură.

In ce ne privește pe noi naționalitățile nemaghiare, declarațiile dlui Kristóffy au culminat în adevărul vechiu — dar atât de rar propagat în Ungaria — că «*agitația pentru idei și scopuri culturale și economice e îndreptățită*», — iar altfel de agitatori nu există între naționalitățile din Ungaria.

In celelalte, d. Kristóffy a făcut istoricul votului universal în Ungaria și și a încheiat discursul, primit cu aplauze furtunoase, apelând la toți cetățenii Aradului, fărăosebire de partid și naționalitate, să lupte pentru realizarea acestei reforme democratice care e merită să dea avânt nou și putere nouă vieții publice a statului.

Primirea la gară.

Pe la orele 10 pe stradele principale se observa o mișcare neobișnuită. Din toate stradele și ulițele veniau grupuri-grupuri de oameni, cu steaguri și afișe, huiduind și aclamînd. Pe la orele 11 piața mare a «Libertății» e ocupată de vre-o 3000 de oameni. Vre-o 200 de steaguri cu inscripția «Trăiască votul universal», egal și secret, fălfe deasupra acestei mări de capete. Și din toate părțile vin grupuri noi.

La orele 11, orchestra muncitorilor dela fabrica de vagoane intonează un marș și mulțimea imensă, pe neobservate, se înșiră în rânduri de câte patru și pornește spre gară, însoțită, pe frîntuare, de alte multe sute. O ordine exemplară stăpânește masele aceste și în ordine care face de prisos orice intervenție polițienească.

Avangarda ajunsese dincolo de «Căminul Victoriei» și tot mai erau rânduri nemănumerate în urmă. In tot cursul drumului până la gară, miile de urmă au demonstrat pentru votul universal.

- Trăiască votul universal!
- Abzug Tisza!
- Abzug dușmanii votului universal!
- Trăiască Kristóffy!

Inainte de orele 12, convoiul acesta impunător a ajuns la gară, unde aștepta o mulțime poate și mai mare. In câteva clipe peronul gării e ocupat de mulțime. Cei cari nu pot să intre se înșiră înaintea gării.

Trenul de cătră Budapesta sosește cu o întârziere de 10 minute. Mille de oameni izbucnesc în uclamații, cari se repetă și devin vijelioase când în ușa unui vagon răsare, cu pălăria în mână, figura fostului ministru Kristóffy. Adânc emoționat de primirea aceasta, Kristóffy coboară din vagon și e primit cu o ploaie de flori. Lui Tisza — ouă clocite, lui Kristóffy — flori.

In gară, e salutat în numele cetățenilor de cătră Kaszab Géza. Kristóffy răspunde câteva cuvinte, apoi iese înaintea gării unde îl așteaptă trăsura. Mulțimea din fața gării repetă ovațiile. Kristóffy abia poate străbate până la trăsura. E aproape purtat pe umere și acoperit cu flori.

In oraș.

Trăsura pornește în pas, de vreme ce mille de oameni, socotim că au fost vre-o 19.000, aclamau fără întrerupere. «Trăiască Kristóffy! Trăiască votul universal!»

In întreg cursul drumului până la «Crucea albă», trăsura lui Kristóffy — precedată de alte vre-o 100 de trăsuri împodobite toate cu steaguri — a fost încununată de mulțime. Conducătorul abia la ora 1 și 15 m. a ajuns la hotel, unde la intrare a fost întâmpinat cu o nouă ploaie de flori.

Când a apărut pe balconul otelului, ca să mulțumească mulțimii, ovațiile păreau că nu mai vor să înceteze...

Așa fost primit cel ce a venit în numele votului universal.

Discursul lui Kristóffy.

La orele 3, piața «Libertății» e asediată de lume. Numărul celor de față e asemenea numărului celor cari au fost la gară vre-o 10.000.

Adunarea e deschisă de președintele «Adunării» Dak Sándor, care îl salută pe Kristóffy în numele cetățenilor și-l roagă să ia cuvântul la această adunare a primirii votului universal.

Kristóffy apare pe balcon și e primit cu aplauze furtunoase, cari se repetă des de tot în cuvântării sale.

«Salut respectuos cetățenii democrației Aradului — a început Kristóffy — pentru această strălucită și însoțită primire cu care, o măturisesc sincer, nu sânt obișnuit, pentru că astfel de primiri se cuvin numai idollor națiunii și nu mie, răsvrătitorului, pe care îl numesc «*Excelență socialistă*» toți cei ce vor să monopolizeze această țară frumoasă exclusiv pe seama lor (Aplauze)».

E sici tabloul întregii vieți sufletești a poetului, zugrăvit cu propria-i pană: o admirabilă poezie lirică.

Și în viața asta de rătăcire poetul a presărat în sufletul tuturor cântece și flori și pretulindeni a — risul acela dulce, bogat, plin de vervă, risul fin ar-rasei latine, risul teribil al fabei care pare, risul neastâmpărat al epigramelor lui.

Și ris pe care poetul îl produce cu o răscăntare de spirit, această pasiune după nebunia veacurilor romantice, atâtea strune de madrigale și de serenade pe lira lui, în secolul de adorare al vișelului de aur, am făcut pe unii să confunde de pot cu falmosul Mascarille, un tip al comediei franceze din marea epocă a clasicismului ei. E ca și cum ai identifica pe Moore cu Crispin al lui.

Cincinat e un liric, un cântăreț potrivit timbului în care trăiește, un poet care vede numai în el, care se desface din sufletul vremii și rămâne un întârziat din alte timpuri. Într-unrea muzei moderne coborîtă din stele în țărina drumului, nu-l atinge. Lui Cincinat îi e mai dragă muza romantică cu văluri de grație peste corp și crini de lumină în mână, decât muza populară care se arde pe pământ, desculță, cu seceră tăioasă în mână, arsă de soare și bătută de vânturi.

Și e ciudat. Artiștii cei mai mari n'au putut să scindă din spiritul vremii. Goethe, care a fost geniu în pruncie, a scris pe Werther supt înflurirea atmosferei sufletești de atunci, plină de negurile melancoliei britanice, pe cari satul părăsit al lui Goldsmith, monoloagele lui Shakespeare și nop-

țile caledoniene ale lui Ossian o împrăștiaseră până în împărăția sufletului german.

Prin sufletul lui Cincinat trece puternic vântul romantic. El are cultul secolului de exaltare lirică, ale cărei izvoare le-a redeschis Rousseau în Franța. De aceia găsești la el eleganța, spiritul și artificiozitatea aceluia secol, pe care îl exprima așa de bine o bucolică de Watteau pictată pe mătasa unui jeț de marchiză.

Poezia lui oscilează între iubire și moarte.

Ea e plină de cântece, de fragede cânturi de iubire, de cântece armonioase cari închid în ele dureri și nebunii divine, ca acele strofe de vâpaie din fermecata, «Buch der Lieder» a rapsodului din Altona.

E poetul cântecelor.

Și aceste cântece sânt așa de pline de simțire, de tainică și curată poezie că-ți prelungesc viața. Inima poetului sfâșiată de zelul dragostei, zace acolo. Fiecare cântec e un sicriu de taină. În lăntuindu-le și'n jerbila de foc a cântecelor lui, veți vedea infernul și raiul unui suflet de poet.

Cântecele acestea au izbucnit ca flacăra vulcanului care aprinde marea de lumină, din adâncul cel mai curat al inimii lui, ele au isvorit din simțire nu din filele galbene ale poeziilor din raft. Cincinat nu studiază în bibliotecă: în ochii fecioarelor, la genunchii femeilor frumoase, în fața unei marmure, pretulindeni, numai acasă nu. Așa studia și Wordsworth. Știi poate răspunsul spiritualului său servitor unui prieten care-l căuta: Aici e biblioteca stăpânului meu, dar el studiază pe câmp.

Îmbrăcată într-o haină de grație, poezia lui Cincinat e o fântână ce curge mereu umplând sufletul de cântare.

Acestul poet dacă i se poate imputa o greșală este aceea de a fi rămas înedit.

Dar poezia lui nu este în mintea tuturor?

Și dacă cântece noi vor înflori în limba noastră și cele vechi s'or stingă cu vremea care moare «Serenada», lui va fi încă cântată, iar femeile și poezii nu vor uita pe poetul lor, cum tinerimea n'a uitat în franța pe dulcele poet al Lacului.

«Serenada» — celei blonde, e mărgăritarul poetic al acestui cântăreț. Nu găști cuvinte acolo...

Și nici versificări savante,
Doar lacrimi ce s'au schimbat
în diamante.

Ea aduce aminte sfâșietorului «Chanson d'automne» a lui Verlaine, cea mai mișcătoare elegie a muzicii franceze.

Serenada acestui — ultim trubadur — în care stă închis în ritmul larg al strofei lapidare, sufletul vostru, — poezi și amanți! ne va înduioșa întotdeauna și va întoarce ochii sufletului cătră foile risipite ale vieții. Vom tresări de câte ori vom auzi-o... Și — cântecul care face să tresară inima noastră e singur o victorie, a zis cântărețul britanic al idilelor regesti.

Face apoi istoricul crizelor veșnice cari în deceniile din urmă au zguduit țara, și în căutarea cauzelor acestor crize constată că turburările parlamentare ale Ungariei și nemulțumirile sociale și economice ale țării au coincis aproape în todeauna. Când baronul Bánffy a primit guvernul, partidul liberal își exhaustase, cu reformele bisericesti, programul reformelor liberale și nemulțumirea cetățenilor era în creștere. Pentru a și câștiga majoritatea, Bánffy a făcut alegeri de o samavoinție nemulțumitoare, deslănțuind în noul parlament o obstrucție care a pus în curând capăt guvernului lui.

Nici Széll n'a fost mai fericit cu tactica sa de veșnice compromisuri. Și a venit apoi Tisza, a venit 18 Noembrie și 13 Decembrie și alegerile dela 26 Ianuarie 1905 și Tisza a căzut distrugând prin căderea sa și întreg partidul liberal.

Partidul acesta istoric a trebuit să piară fiindcă n'a adus nimic real și n'a realizat nici o reformă care să fi putut trezi simpatia păturilor mai largi ale poporului. A izbucnit conflictul între Coroană și majoritatea coaliționistă. *Destinul mi a rezervat atunci și mie o funcțiune plină de răspundere, care îmi impunea îndatorirea să-mi exercit și eu influența în ce privește rezolvirea crizei. Eu de pe atunci m'am convins că această criză nu se poate rezolvi decât lăsând să intre în șanturile constituției și factorii economici ai maselor mari. Am știut că noua luptă nu va fi ușoară, dar am mai știut că eu poate voi cădea în lupta aceasta, dar deasupra trupului meu va răsări noua Ungarie modernă.*

Și am propus Maj. Sale remediul votului universal și înțeleptul și bunul nostru Rege a fost cel dintâi care a primit acest sfat.

Kristóffy arată apoi greutățile pe cari a avut să le întâmpine până ce în cele din urmă, cedând guvernului coaliției, a putut să impună între condițiile pactului și introducerea votului universal. Arată apoi cum guvernele au încercat să asaneze stările parlamentare prin revizuirea regulamentului intern, apoi prin concesii naționale. În zadar, fiindcă asanarea aceasta se poate face numai prin introducerea votului universal, care pune capăt obstrucției, și restabilește armonia dintre Rege și națiune.

Chestia naționalităților.

Votul universal, a continuat apoi Kristóffy, va pune capăt și conflictelor cu naționalitățile, ba afirmă chiar că o va rezolvi.

În același timp cu avântul cultural și economic al naționalităților aspirațiile naționaliste se descompun în părțile lor constitutive și toate părțile aceste se vor alipi de formațiile în cari vor vedea satisfacerea intereselor lor economice și sociale. *Astfel vom ajunge la unitatea economică, în care se va naște unitatea națiunii politice. Și atunci va înceta și politica cu două fețe, care e urmată față cu naționalitățile noastre.*

Pentru că la noi sânt numiți frați dulci acei membri ai naționalităților cari intră în partidele noastre politice și sânt numiți agitatori cei ce stau în afară de partidele noastre politice și sânt numiți agitatori cei

ce stau în afară de partidele noastre. Pe baza experiențelor mele ca bărbat politic și membru al guvernului pot să afirm că în Ungaria nu există agitatorii iredențiști cari să graviteze în afară. Cei ce agită, luptă numai pentru dezvoltarea culturală și economică a rasei lor și dreptul acesta îl au. (Aplauze prelungite și îndelung repetate).

Moțiunea.

În cele următoare, Kristóffy declară că votul universal e o necesitate de stat și cere votul universal și pe seama claselor muncitoare, fiindcă numai cu ajutorul acestora se poate sfărma domnia oligarhiei. Încheie apelând la toți cetățenii Aradului, fărăosebire de partid politic și naționalitate, să lupte umăr la umăr pentru votul universal. (Aplauze furtunoase).

La propunerea președintelui se primește apoi un proiect de rezoluțiune prin care se declară că adunarea dela Arad consideră introducerea votului universal ca cea dintâi datorie a corporilor legiuitoare și așteaptă și dela viitorul deputat al Aradului că va vota pentru această reformă urgentă.

După intrunire.

Între aplauzele mulțimii, Kristóffy a fost însoțit până la hotelul »Crucea albă« unde a primit mai multe delegații de alegători din comunele învecinate, declarându-le că va face tot ce-i stă în putință ca această chestie importantă să nu se mai ia dela ordinea de zi.

Seara a avut loc un banchet intim, apoi Kristóffy a părăsit Aradul întorcându-se la Budapesta cu trenul dela 9 ore și jumătate.

Kristóffy și partidul național-român.

Unul dintre redactorii noștri a avut prilej să vorbească aseară cu fostul ministru de interne Kristóffy, care l-a primit cu multă afabilitate.

Redactorul nostru l-a întrebat ce părere are despre declarațiile contelui Tisza care nu admite și nu vrea să recunoască îndreptățirea nici unui partid național — nemaghiar.

D. Kristóffy și-a exprimat regretele că nu poate să răspundă la întrebarea aceasta...

Lupta în cercul Chișineului.

D. Octavian Goșa între alegători.

Triumful dela Socodor.

Abia la câteva zile după conferința națională dela Sibiu însuflețirea care a stăpânit acolo pe reprezentanții neamului a străbătut ca un vânt cald în toate ținuturile românești, trezind pretutindeni în suflete dorul de luptă și ea a luat un avânt biruitor în deosebi aici în comitatul Aradului, îmbrăcând pe-alocurea proporții de măreție și povestindu-ne o izbândă sigură în toate cercurile cu majoritate românească.

Candidații partidului nostru național și-au desfășurat programul în comunele de frunte din cercurile lor și ei sânt, cu adevărat,

purtați pe umerii poporului la triumf. Dintre toate succesele acuminate însă, succesul obținut dela Socodor, care e comuna cea mai mare a cercului Chișineu, se ridică înaintea tuturor. Aici și-a desfășurat pe-oară ieri, programul, d. Octavian Goșa candidatul partidului nostru național.

Asupra acestui cerc au năvălit două părți, doi candidați unguri, dintre care unul e contele Wenckheim, a cărui moșie e puită într'un singur hotar, ar avea în sine rila unui teritor de comitat, iar celălalt e un deputat al cercului, independent de Zoárd. Sperăm că însuflețirea care e întâmpinată peste tot dela izbândă sfărma toate ispitele și toate mijloacele corupție cu cari se încearcă de-a lungul taberei noastre.

O mare răspundere națională a fost pusă asupra lor fruntașii cercului Chișineu, care sântem încredințați că ei își vor da seama și își fac și în prezent, datorie pe față.

Invingerea nu va putea să ne dea nici o putere de pe pământ, până când nu vom avea în mâinile noastre gura și glasul aspirațiilor noastre fălăie în mormânt. Octavian Goșa.

La O

Un cer senin ne făgăduia tainic dumineca succesul frumos al zilei.

D. și d-na Goșa au plecat din Arad în ziua și-a dilor Dr. Alexandru Vaida-Voevodă, A. Vlad, Dr. Ioan Suciu, Dr. Corneliu Romul Velici, Dr. Victor Bontescu, Dr. Gheorghe Crișan, Iuliu Brut Păcurari, Montani. Prezența foștilor deputați Vlad și Suciu, era singură o garanție iasă a izbânzii.

Pe la gări, până la Chișineu, grupuri rani ieșiseră să-și vădească celor cari au cerc în numele neamului întreg, simpatia și susținerea. La Chișineu ne-au ieșit în întâmpinare Dr. Popovici și Dr. Corneliu Dela gară și până la domiciliul ospitalității Dr. Popovici birjele cari duceau pe d. Goșa pe foștii deputați și fost pe tot parcursul cu ovații. Însoții de fruntașii din comitate oaspeții s'au dus apoi cu toții la biserică au ascultat liturgia. Prezența atâtor oameni la biserică a făcut o bună impresie în presemnele triumfului ce a urmat după ce puteau citi lămurit în sutele de ochi ce se vedeau teau cu căldură și admirație asupra lor. D. Goșa dimpreună cu toții au avut o vizită pe șeful partidului nostru comitat, pe d. Mihai Velici, care spre marea noastră adâncă și generală a noastră a tuturor după o boală îndelungată, semne sigure de convalescență. A urmat apoi o vizită la mian, conducătorul sucursalei Victoria de calitate, care a primit cu multă atenție oaspeții.

La ora 12 și jumătate societatea noastră s'au reîntrunit la masa dlui avocat Dr. Popovici și d. Popovici au oferit oaspeților un prânz gustos, îndatorindu-i cu o largă amabilitate.

Intrarea triumfală în Socodor.

După amiază, la ceasurile două, un grup de peste 100 de trăsuri, se înșirui pe străduț până la Chișineu, în așteptarea dlui Goșa fiecare trăsura câte 4 până în 5 țărani din localitate și din satele învecinate. Ivtrea d. Goșa a fost primită cu izbucniri de bucurie și slasie ce se repetau dela trăsura până departe afară din sat. Dol cal

.. Cine vrea să cumpere ..

incălțăminte fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere la

IOAN VUIA
Sătmar — (Szatmár),
- - Deák-tér - -
(În casa lui Keresztes András),



care ține în magazinul său de ghetă asortat numai ghetă și ciobote pregătite din piele fină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfa proprie execuțiunii dragălașe sunt neîn-

La dorință se pregătesc tot felul de ghetă și ciobote după măsură

Oricari ar fi culisele acestei afaceri cari au turburat atât de adânc conștiința tuturor ortodoxilor, ea nu poate rămâne fără de sancțiune necesare, pentru a ne pune pe viitor la adăpostul or căror tentative de recidivă.

Scrisori din București.

Agitația presei bulgare. — Pentru cei condamnați după răscoale. — Ședința societății geografice.

Am arătat într-una din scrisorile trecute agitația presei bulgare. Iată în traducere românească un articol al ziarului »Dvednik« din Sofia, scris în chestia bisericii din satul românesc Turtucaia.

»Câțiva cetățeni bulgari, cari din greșală se numesc români, dela o vreme se dedau la agitații nepermise pentru ridicarea unei biserici românești în Turtucaia, Guvernele bulgare au fost până acum tolerante cu școala română, care dă generațiilor tinere o educație în contra espirațiilor populare bulgare. Această școală n'a fost pusă în urmărire. În Turtucaia nu sânt români. Dacă cercetăm origina celor mai fanatici români de azi, vom vedea că strămoșii lor au venit în Turtucaia nu din România ci din Balcani. Am crede că sânt români în cazul când ar exista români în Balcani.

Înainte de liberarea Bulgariei, Turcii persecutau pe Bulgari. În Turtucaia Bulgarii s'au declarat români ca să scape de persecuțiunile turcilor. În timpul din urmă ei așteptau intervenția României oficiale pentru liberarea lor.

Toți românii din Turtucaia sânt cetățeni bulgari și numai 41 de persoane, dezertori din armata română, sânt supuși români. Numai câte-va persoane, orbite de aurul românesc, se declară români. Pentru dezertori nu trebuie să se construiască biserică.

Religia ortodoxă nu face deosebire între neamuri. Rușine pentru bulgarii, cari nu-și cunosc limba lor și vorbesc românește. Autoritățile bulgare nu permit construirea unei biserici care nu e dorită de populația comunei.

După cum vedem ziarul bulgăresc neagă cu totul existența elementului românesc nu numai în Bulgaria, ci peste tot în Balcani. De sigur nu o face asta din neștiință, ci din răutatea inerentă acestui neam de oameni stimat la vederi și grandoman.

Răscoalele țărănești din 1907, pe lângă alte victime, a atras după sine condamnarea la muncă zilnică pe viață a soldaților învinuți, că ar fi înlesnit țărănilor dela Stănești uciderea nefericitului locotenent Nițulescu. Amnistia acordată de M. S. Regele Carol al României celor condamnați în urma răscoalelor nu s'a estins și asupra acestor nenorocite victime ale neprevăderii lor. Căci acești nenorociți soldați declară și acum că locotenentul Nițulescu a fost omorât în urma unui atac făcut de țărani prin surprindere, că atunci când s'au trezit ei din somn, locotenentul era lovit.

Afară de aceste mai sânt încă în închisoare învățătorii și preoții condamnați a fi luat parte la răscoale.

Un grup de studenți au organizat astăzi o manifestare, la care voiau să ceară grațierea acelor soldați. La cererea studenților au aderat și un mare număr de comercianți din București, cari au redactat un memoriu, pe care-l vor înainta M. S. Regelui, cerând grațierea nenorociților tinere, cari din vina împrejurărilor, alții absolut nevinovați, zac acum în fundul ocnelor, condamnați fiind de tribunalul marțial, comercianții au lansat un manifest către populația Capitalei îndemnând-o să subscrie memoriul menit a fi a-

dresat regelui. În grădina bisericii sf. Gheorghe, unde avea să se officieze un parastas pentru cei căzuți cu răscoale, au fost așezate zecă mase, unde cetățenii să iscălească memoriul comercianților către suveran.

Apelul comercianților români este redactat în termeni foarte mișcători. Iată un pasagiu din acest apel:

»Acum când cu toții ne descoperim cu smerenie și ne închinăm sufletele Atotputernicului pentru a-l ruga să odihnească în pace pe frații noștri, Impușcați acum, în ajunul sfintei Învieri a Mântuitorului nostru Isus Cristos, când toate păcatele se iartă chiar și celor mai păcătoși dintre oameni, acum cu toții să ne împreunăm mâinile și să cerem aceleia care intrupează înțelepciunea și caritatea, grațierea celor 86 de soldați, preoți și învățători, al căror păcat s'a ispășit îndeajuns în decursul celor trei ani de chin în fundul ocnelor.

Astăzi, rugându-ne pentru sufletele celor dispăruți, se cuvine să ne gândim și la aceia, cari, pe drept sau pe nedrept zac printre morți vii și să ne înălțăm ruga noastră către înțeleptul nostru suveran, zicând: Grație, Maiestate!«

Parastasul neputându se ținea, a fost amânat.

Societatea geografică română supt presidenția M. S. Regelui Carol, și a ținut aseară în sala senatului adunarea generală. Adunarea a fost prezidată de A. S. R. Principelui Ferdinand. Raportul asupra mersului societății în acest an a fost citit de d. Sabba Ștefănescu. D. Sabba Ștefănescu arată interesul pe care M. S. Regele Carol l'a arătat totdeauna față de această societate, a cărei dezvoltare crește pe zi ce merge. Oratorul a vorbit despre ultimele descoperiri geografice, arătând importanța aviației pentru viitoarele studii în această direcțiune. În ce privește expedițiile polare a amintit pe cei doi exploratori Cook și Peary, cari au fixat în mod definitiv polul nordic, a arătat meritele englezului Shackleton, care s'a apropiat până acuma mai mult de polul sudic.

Vorbind despre ultimele evenimente geologice din acest an, a amintit catastrofa dela Messina, explicând cauzele cari au putut produce acea catastrofă. Tot un eveniment de mare însemnătate pentru geografi este și tăierea canalului de Panama, care va costa pe americani nu mai puțin de 500 milioane de dolari. Trecând la România, d. Sabba Ștefănescu a vorbit despre podul de peste Dunăre și portul Constanța arătând importanța acestora pentru dezvoltarea economică a țării.

După d. Sabba Ștefănescu a luat cuvântul d. general Iannescu și S. Mehedinți profesor universitar. Într-o formă elegantă și atrăgătoare, d. Mehedinți a vorbit despre ultimele cercetări etnografice a căror însemnătate este incontestabilă. Etnografia caracterizează o populație din punct de vedere fizic, ea arată caracterele specifice fiecărei naționalități.

Pentru cunoașterea poporului nostru s'au avut în vedere până acuma numai lucrurile de artă. Societatea geografică ar trebui să adune însă din toate părțile locuite de români material geografic, cu ajutorul căruia să se poată studia etnică a poporului nostru, care până acum este cunoscut numai din puținul ce s'a adunat din producțiile sale artistice.

Coresp.

Situația politică

Arad, 11

Ca un torent cutropitor agitația rălă a cuprins întreagă țara. Șefii delor apar în toate Duminecile prin trele mai de seamă din provincie și se soară o întezită propagandă în fața candidaților lor. Chiar și membrii nelor sânt în continuă activitate și fesc toate zilele de sărbători în silind de-a populariza programul contelui. Din punctul de vedere al situației vorbirile lor rar aduc câte-un moment și supt acest raport vorbirea de ier. Arad, lui Kristóffy se ridică solitară, punct de pe înălțimea căruia se de o perspectivă mai interesantă și mai. Cu vorbirea aceasta ne ocupăm în parte a ziarului nostru, aici dăm celorlalte momente politice.

Tisza huiduit la Dobrișin

Ieri, Duminecă, contele Tisza a fost înțin pentru a-și continua propaganda Primirea ce i s'a făcut în Dobrișin se așteptă întru toate cu primirea din Arad.

Abia a ajuns contele Tisza i suita sale gării, când mulțimea a izbucnit în huiduie — Abzug Tisza!
— Jos cu el!

Piața gării era ocupată de patru batalion de soldați și vre-o 100 de jandarmi. Deodată zburat din mulțime mai multe pietri, dimbul unu a atins pe căpitanul de poliție Végheș, pra trăsuri lui Tisza s'au aruncat ouă. Toți cei ce au aruncat pietri și ouă au răstăși.

Huiduilele mulțimii au ținut toată vremea contele Tisza a ajuns la hotelul său. Așa s'a început la orele 3 d. a. — Înaintea orei 4 adunase mulțime mare care uidiu la mulțime intervenit miliția atacând mulțimea cu armă multă înși au fost răniți.

Pe urmă, contele Tisza și-a desfășurat discursul »între aplauzele mulțimii«. Doi ascultători cari au strigat »trăiască votul universal« au fost scoși din sală...

Consiliu comun de ministri în Budapesta

Între 20 și 25 Aprilie va avea loc în Budapesta, un consiliu comun de ministri la care vor lua parte în afară de ministrii comuni și ministrul-președinte austriac Billerth și ministrul de finanțe austriac Bilfinger.

Consiliul acesta va stabili proiectul de lege a unirii.

Nou președinte

»Monitorul oficial« de ieri publică numirea lui Ráday Gedeon în postul de prefect al comitatului Pesta.

Contele Apponyi la Budapesta

Faimosul elector al campaniei din 1906, contele Apponyi a întovărășit ieri la Mád pe contele kossuthist al acestui cerc. El a făcut și el declarațiile deja cunoscute. A polemizat cu membrii guvernului, spunând că kossuthistă nu s'a putut valida supt sistemul koaliționist în măsură ca să poată da rezultate palpabile. Partidul guvernamental n'are de pierdere contelui Apponyi nici un drept la

▼▼▼ **ANUNȚURI!** ▼▼▼

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribuna«.

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și coridoarelor: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane. Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a țării. În provincie la dorință prezentăm în persoană bogată noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu desene. — Să fim atenți!

pentru că dela Székely și fabricanți de mobile în Marosvásárhely.

și consilierii de mobilă și coridoare.

Arad.

pentru lărgirea reformei electorale, stabilește două condiții: în parlament să pătrundă mai reprezentanții păturilor intelectuale și să se facă în vederea ideii de stat.

Justh la Becicherecul-mare.

Șeful partidului independent a făcut la Becicherecul-mare ieri așisderea aceleiași declarații ca și rugoj.

El revendică pentru sine meritul căderii programului pluralist al contelui Andrassy. În chestiunea de naționalități accentuiază iarăși că: naționalitățile să fie credincioase ideii de stat, iar cu cei ce »gravitează« în afară să se aplice imul de rigoare al legilor. Agitatorii să fie și de orice drepturi publice active.

vorbit la Becicherec și șeful radicalilor sârbi Tomici. El a declarat că sârbii se atasează mare însufiețire mișcării partidului justhist.

Contele Zichy la Szekszárd.

Partidul guvernamental s'a constituit ieri la Szekszárd în prezența ministrului de culte Instrucție. Partidul l-a oferit candidatura lui. Contele Zichy a declarat că primește guvernul n'a stabilit încă normele generale reformei electorale. De încheiere face pentru unirea tuturor 67-iștilor.

Contele Serényi la Miskolcz.

Ministrul agriculturii a apărut ieri la Miskolcz, și e candidatul oficial al cercului. A rostit o vorbă mai lungă în fața unei imponente adunări rămânând în marginile programului dat de regele Khuen.

Noul club al partidului guvernamental.

Clubsul »Nemzeti Kazinó« (cazinul național) al ungarilor s'a transformat în club politic cu caracter permanent. Intrunirile partidului guvernamental vor avea de aici înainte loc în localitatea acestui cazin.

Primul-ministru e bolnav.

În pricina rănilor primite în cameră ministrul a suferit la răstimpuri de răceli. Acum, anunță o corespondență peștană, febrințele contelui Khuen au un caracter mai grav, încât el va trebui să-și caute de sănătate ori la Semmelwngă Viena, ori la Abbazia.

Consiliul miniștrilor comuni.

Pe 20 Aprilie se va ține în Budapesta un consiliu al miniștrilor comuni. Vor lua parte la conșiliu și miniștrii austriei Bienerth și șeful cabinetului cavalerul de Billinski ministrul de finanțe lac. La ordinea zilei e bugetul comun.

Campania electorală.

Adunări naționaliste.

La Becicherecul-mic. Ieri, Duminecă, candidatul german din Ungaria, Iohann Röser a desfășurat, înaltea unui public numeros, un discurs. La adunare au luat parte și românii cari au promis concursul lor acestui candidat naționalist german.

La Buda. Candidatul germanilor naționaliști Dr. Remling a ținut ieri în Billed o adunare publică la care au luat parte numeroși alegători.

Candidări germane.

La Buda. Candidatul naționaliștilor germani e în prezent Reinhold Heegen.

Skt-Gotthardt: Candidatul germanilor e cunoscutul naționalist german Edmund Steinacker, care a fost candidat și la Biserica-albă.

Lipova. Candidatul naționaliștilor germani Victor Orendi-Hommenau e invitat de alegătorii germani să vină în cerc. Românii vor vota pentru el.

Fi-vor două alegeri în anul acesta?

»Pester Lloyd«, organul autorizat a cunoaște intențiile guvernului răspunde la întrebarea asta dând cea mai categorică desmințire vestilor de naționalizare a camerei după alegeri.

Organismul țării e incapabil pentru o cură atât de eroică, zice ziarul guvernamental, și ea ar fi și de prisos, căci după toate prevederile guvernul va obține o majoritate sigură la alegeri.

Prevenim și noi opinia publică românească a nu da crezare acestor falme tendențioase, menite a paraliza energia luptei electorale care trebuie dusă cu suprema încordare a tuturor puterilor.

Candidări ungurești

Dobra. Fostul deputat Moskovitz Iván va candida din nou fără program (...și fără principii! N. R.). Candidatul românilor e Nicolae Ivan.

Hafeg. Candidații unguri sânt: Ajtai Aladár (fără program) și Kenderessy Arpad (gub.)

Déva. Candidații unguri: Hollaky Artur (gub.) și Baresay Andor (indep.)

Hunedoara. Candidat ungar: profesorul Söpkéz (gub.)

Orăștie. Ziarele ungurești scriu că față cu d. Dr. A. Vlad va candida cu program naționalist și d. Dr. Aurel Muntean. Să fie cu putință?

Candidații sârbilor radicali.

Ni-se anunță: Partidul sârbilor radicali a lansat în cercurile sârbești în mod oficial următoarele candidaturi:

La *Uzdin*, contra deputatului sârb naționalist, Polyt, candidatura lui Dr. Dumitru Musitzky.

La *Óbecse*: Dr. Ioan Manoilovici.

La *Törökánizsa*: Dr. Vladislav Manoilovici.

La *Biserica-Albă*: Ștefan Mihaldzsy.

La *Titel*: Dr. Constantin Hdsi.

La *Culpin*: D. Lazar Baici.

În cuibul conților Andrassy.

Ni-se anunță: La Cașovia (Kassa) cuibul conților Andrassy, unde până în prezent partidele kussuthiste n'au pus încă pe nimeni candidat, s'a constituit ieri partidul lui Justh supt conducerea lui Mérey Lajos, vicepreședintele partidului.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Rășcoala albanezilor.

Constantinopol, 11 April. Ministrul de război a declarat că oștirile turcești se adună la mormântul sultanului Murad, spre Nord-Vest dela Pristiva, adică la o distanță de 2 ore dela rășculați. După cum anunță ziarele, guvernul e hotărât ca în caz de nevoie să trimită un întreg corp de armată în Albania. — Ginerile sultanului, prințul Dsemaledin pleacă mâine cu cea dintâi campanie, cu compania numită *Campania Plevnei*.

Ueskueb, 11 April. Rășculaților li-s'au atașat șefii de trib Dseon și Riza Bey, precum și faimosul Iosa Boletinaș. Acesta e unul dintre cei mai mari aderenți ai fostului sultan Abdul-Hamid și agită în favoarea eliberării lui. Are de gând să atace chiar crașul Salonic pentru ca să elibereze astfel pe sultan.

Mișcarea contra reformei electorale din Prusia.

Berlin, 11 April. În toată Germania au avut loc ieri mari manifestații contra reformei electorale din Prusia. La Breslau și Berlin demonstrații s'au încăierat cu polițiștii, provocând vărsări de sânge.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 11 Aprilie n. 1910.

— **D. Dim. Sturdza acasă.** Unele ziare din România anunță că d. Dimitrie A. Sturdza, fostul șef al partidului liberal, va sosi zilele acestea în România. Ziarele sânt informate că domnul Sturdza se va stabili deocamdată la moșia Călinești din județul Prahova, proprietatea dlui Dr. L. Cantacuzino, directorul serviciului sanitar.

— **Vice-primarul Vienei către Liga română.** Din partea președinției consiliului comunal al Vienei, secția Bucureștilor »Ligii culturale« a primit următoarea scrisoare de mulțumire, semnată de vice-primarul Dr. Neumayer:

Viena, Martie 1910.

»Pentru condoleanțele pe cari ni-le-ați exprimat cu prilejul morții prea onoratului nostru domn primar Excelența Sa Dr. C. Lueger, participând la durerea pierderii grele pe care a încercat-o orașul Viena, am onoare să vă transmit, în numele reprezentanței comunale a Vienei cele mai călduroase mulțumiri.

Cu expresiunea celei mai distinse stime semnează al d voastră prea devotat...«

— **Nou ziar românesc în Budapesta.** Citim într'un ziar românesc din București:

»La Budapesta va apare în curând o nouă gazetă românească, al cărui proprietar este d. Dr. Ludovic Ciato, avocat în Brașov.«

»Rumänische Lloyd« din București scrie că noul ziar va fi săptămânal și va apare la Brașov.

Inregistrăm știrile.

— **Încă o victimă a cometei.** În noaptea dinspre Miercuri câțiva păstori din Cociuba au dat fuga în sat strigând în gura mare că se vede steaua cea cu coadă care va face sfârșitul lumii. Spaima a cucerit repede întreg satul și vrăjitoarea din margine, să nu-și vadă moartea cu ochii s'a pus și ce bruma de parale a putut aduna, le-a aruncat în fântână și pe urmă s'a aruncat și ea după ele. Până au prins oamenii de veste să o scoată, biata vrăjitoare se'necase.

— **Un copil furat.** Un copil al bancherului Hassia din Constantinopol a dispărut de câteva zile fără urmă. Copilașul mergea la școala din suburbiul Sisli. Aci într'o zi la ieșire la așteptat un străin spunându-i că mamă-sa la trimis să i iasă înainte. Copilul a luat pe străin de mână și au plecat înainte. De-atunci nu mai știe nimeni de el. Aceiași încercare s'a făcut și cu fratele său mai mare, dar acesta nu a cedat vorbelor ispititoare ale străinului.

Hrăpirea aceasta se aduce în legătură cu o scrisoare trimisă lui Hassia de un comitet secret al armenilor, în care i-se cereau parale, pe care însă bancherul a lăsat-o nerezolvită.

— **O afacere scandaluoasă în Germania.** Poliția din Brema a deschis acțiunea contra mai multor persoane distinse, cari au comis acte imorale. Până acum au fost arestați 6 bărbați, între

re și manșete mai frumos cură-
e fabrica de spălat cu aburi

UNIÓ

Kluj-Kolozsvár, Ferencz József-út 102.
Telefon Nr. 395.

Lucrările din provincă dacă trec peste 5 cor. le retrimite franco.

cari și un medic din Hamburg. Doi dintre cei vinovați s'au refugiat în străinătate.

Poliția a confiscat o mulțime de scrisori compromițătoare.

În această afacere scandalosă sânt implicați și câțiva străini, cari au întreținut relațiuni cu anturajul principelui Eulenburg.

Un funcționar comunal pusese la dispoziție locuința sa, unde se ducea școlarii și copiii ademeniți.

Până acum au fost ascultați vre-o 70 de copii și băieți. Ei au povestit că au fost chemați în casa funcționarului comunal unde au fost adormiți cu țigări, prăjituri și vin ce conținea opiu.

Între victime se afla și băiatul unui înalt funcționar de poliție. Cazul a fost denunțat de acest băiat.

— **Țigan dantist.** Într-o comună de peste Dunăre în lipsa unui medic învățătorul a plecat la faurul satului să i scoată o măsă. Acesta l-a ascultat bucuros, dar l-a smuls-o rău și bietul dascăl s'a infectat de clește și înveninându-se a murit. Pe »dandist« l-au pus supt zăvor.

— **Din cauza unei pălării.** Ziarul »Le Matin« din Paris publică următoarea pătanie a unui prinț român.

»Parchetul din Versailles, primind o plîngere pentru lovituri și rănire din partea prințului Gheorghe Ghica împotriva dlui Charles Mortet, casier al dlui Duval, notar în strada Poissy, la Saint-Germain-en-Laye, a dat ordonanță pentru trimiterea afacerii în fața tribunalului de simplă poliție din Saint-Germain-en-Laye.

Afacerea asta datează de a doua zi de Paști. În ziua aceia prințul, ținînd tovărășie d-nei Liane de Pougy și uneia din prietenele ei, d-na d'Harvilliers, trecea pe strada Pain. Două orășene, cari erau cu bărbații lor, se încrucișară cu grupul de mai sus și în fața pălării monumentale a d-nei de Pougy, nu se putură opri să nu schimbe priviri ironice. Manifestația asta nu trecu neabgătată de seamă de cavalerul celor două frumoase doamne împodobite cu pene și el ceru socoteală orășenilor cu vorbe injurioase.

O replică a dlui Martet aduse un schimb de ghionturi. Prințul, care fu cel mai slab și avu obrazul cam stîlcit, făcu o plîngere la comisariat. Inspectorul principal, d. Balleydier căută să împace lucrurile, dar nu izbuti.

Atunci, se mărgini să ia declarațiile beligeranților, iar d. comisar Carrette transmise procedura parchetului.

Acuma i-a fost reîntoarsă și a trebuit să înscrie afacerea în rolul tribunalului de simplă poliție, pentru ziua de 18 c.

Cei din Saint-Germain își făgăduiesc de pe acum să asiste la ședința asta puțin banală care vor juca un rol noblețea, burghezia, demimondul și pălăriile, fără a uita facultatea, cu titlul de martoră.

— **Juvaere furate.** Un negustor de juvaere din Paris a sosit Jola trecută la Viena, venind dinspre Budapesta. Când s'a dat jos din tren a simțit un ghiont puternic, primit din mulțimea ce se imbuzea la ieșire, dar nu l-a dat nici o atenție. Din sala de așteptare a ieșit însă pe plața dela Westbahnhof ca să se plimbe. În mână avea o geantă în care erau juvaere în preț de 100 mil de lei. De odată l-au leșit doi indivizi înainte și dându-l o puternică lovitură de cuțit peste mână în care ținea geanta s'au făcut nevăzuți, ducând comoara cu ei. Pungașilor nu li-s'a dat încă de urmă.

— **Răscoala din Albania.** După știrile consulare și particulare sosite la Belgrad, situația în Albania e foarte critică.

Sâmbătă dimineața s'a declarat starea de asediu în tot sandjagul și la Pristina. S'au instituit tribunale militare.

Numărul răsculaților este de 15.000. Sosesc însă noi întăriri.

Șoselele dintre Pristina și Prizrend sânt ocupate de albanezi înarmați până în dinți.

Se afirmă că albanezii ar fi ocupat gările și distrus liniile telegrafice așa că orice legătură cu Ueskueb e întreruptă.

Vallul din Ueskueb ar fi primit știrea că albanezii au intenția de a distruge linia ferată dintre Ueskueb și Mitrovitza și a împiedeca astfel sosirea trupelor.

Sâmbătă au plecat două trenuri militare din Ueskueb.

Două membri ai comitetului tinerilor turci au vorbit soldaților cărora le-a amintit de vitejia trupelor cu prilejul revoltei din anul trecut, îndemnându-l să dea dovadă de acelaș curaj acum în lupta contra albanezilor.

Se confirmă că 200 de soldați turci s'au predat albanezilor la sud de Pristina și se declară că prizonerul ar fi fost teribil maltratați de rebeli.

Din Salonic se telegrafiază: Guvernul a ordonat să se execute cu toată energia în cel mai scurt timp reformele necesare în Albania de sus chiar cu ajutorul forțelor, care are la dispoziție acum 25 de batalioane; să se facă număratoarea populației și releveul stărei de posesiune.

Autorii răscoalei actuale vor trebui trimiși înaintea consiliului de războiu, însă populațiunea trebuie menajată.

Guvernul turcesc publică următorul comunicat oficial:

»Pe baza depeșilor primite dela multeseriful din Pristina, guvernul publică un comunicat în care spune că ulemelele și notabilii au propus, în scop de a se evita vărsări de sânge, ca guvernul să încerce din nou potolirea răscoalei dând sfaturi bune. Autoritățile refuzând însă au constatat că acești notabili și ulemelele s'au însărcinat că înșiși a intervenit ca mijlocitori. O parte dintre mijlocitori au aflat pe șefii rebelilor gata a se supune. Aceștia au cerut numai amânarea operațiunilor militare până ce vor putea da un răspuns definitiv. Autoritățile au consimțit la aceasta însă supt rezerva ca șeful mișcării să fie pedepsiți. Comunicatul zice că situațiunea nu este neliniștitoare.«

Ziarele sârbești și bulgare mai comunică următoarele amănunte:

Albanezii au luat dela turci mai multe tunuri. Cea mai sângeroasă luptă a fost lângă râul Lab, care se revarsă în râul Sitnița. Aici trupele turcești au suferit o mare înfrângere. Vre-o 2000 Albanenzi din Drenița și 1000 din Kopavnik s'au unit și au plecat pe câmpul de luptă.

În ziua întâi au căzut 200 albanezi, însă și pierderile turcilor sânt considerabile. Lupta dela Pristina a fost foarte sângeroasă, se poate spune chiar barbară. Aici lupta a durat o oră și jumătate. Ambele tabere comit acte de barbarism. Aproape toate cadavrele au fost mutilate. Numărul răniților este foarte mare. Spitalul nefiind suficient pentru primirea lor, s'au creat spitale provizorii și prin casele particularilor.

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Rosa, Vanilie, Silvoriu, Rachiul de drojdie și Rom. 10 doze în prețul de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist în Cluj—Kolozsvár.

ECONOMIE.

Plata grânelor din Aradul-Nou

9 April 1910.

S'a vândut azi:

grâu 2-300 mm.	12.50—12.70
orz mm.	6.10—
ovăș mm.	6.70—
secară mm.	8.10—
păpușol 300 mm.	5.60—5.65

Prețurile sânt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din

Budapesta, 2 April

Prețul cerealelor după 100 kgr. a ton

Oriz nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—
Ori comitatul Albet — —	28 » 80—
De Pesta — — — — —	28 » 90—
Bánátánc — — — — —	28 » 95—
De Bacica — — — — —	28 » 60—
Secară de calitate I. — —	19 » 75—
Secară de calitate mijlocie	19 » 55—
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75—
Ovăș de calitate I. — — —	15 » 70—
Ovăș de calitate a II. — —	15 » 40—
Qucuruz — — — — —	14 » 80—

BIBLIOGRAFII.

La librăria »Tribunei« se află de vânzare **Flonarul universal al limbii române** de Lazar Șăineanu. Prețul 8.— Cor. și 30—

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare

»Viforul«, dramă în 4 acte de B. D. Cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

Povestiri alese de Ion Dragoslav Cor. 10 fil. porto.

I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din călătorie

Dr. E. Babeș: Diagnoza

A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă (op. premiat)

A. O. Maior: Bibliot. copiilor, vol. II. v. III și IV.

Isidor Ieșan: Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent

Tot dela librăria noastră se mai pot recvizite de scris, hârtii de epistolă foarte ieftine, precum și cărți de literatură scrieri complete, romane, nuvele, poezii, ceri călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 30—20 fileri pentru porto. poștal.

Comandele de cărți etc. precum și să se adreseze cătră: **Librăria »Tribuna«** Arad str. Deák ferencz 20.

Posta Administrației.

G. Milovan, Balla. Suma am primită comandate s'au expediat în 4 April n. Nicolae Șuşman, Gattais. Ai avea cor. pe două luni.

Redactor responsabil: Iuliu Glu »Tribuna« institut tipografic, Nichiu

Credit pe ipotecă, pe cam și pentru oficianți mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János

Telefon nr. 376.

Medic român în Karlsbad.

Dr. Enea Nicola

Karlsbad, Haus Feigenbaum
— vis-à-vis de Mühlbrunn. —

n candidat de avocat

— cu praxă —

— la aplicare momentană în cancelaria
Dr. Lucian Georgevici, avocat în
emes-Rékás, pe lângă condițiuni favo-
bile. — A se adresa direct.

Candidat de avocat

dorește să între într'o cancelarie
advocațială. — A se adresa: **A. Pop**,
Sibiu—Nagyszeben, Poste-restante.

INSERTIUNI

se primesc cu prețuri moderate
la administr. „Tribunei“ Arad.

**S'au ieftinit
cărbunii.**

Care de acum își câștigă
sau abonează cărbuni și
cochs pentru iarnă, eco-
nomisește 25%!

100 Klgr. cochs de fa-
brică de gaz cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Prusia
cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Jil c. 4.—.
100 Klgr. cărbuni de
lemn fără praf cor. 6.—.
100 Klgr. de cărbuni
pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțator
de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.

Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru
trierat expediez cărbunii de Prusia de
calitate cea mai bună.

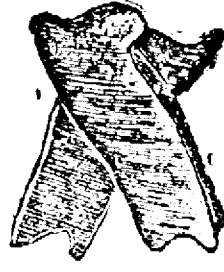
Fabricația cea mai bună de

PIELE

și de tălpi, fabricația proprie de partea
de sus a ghetelor, în asortimentul cel
mai mare, cu toată scumpetea se găsesc
cu prețurile cele mai ieftine
în magazinul de pele al lui

Gyöngy Sándor

BUDAPEST III., Tavasz-u. 1.

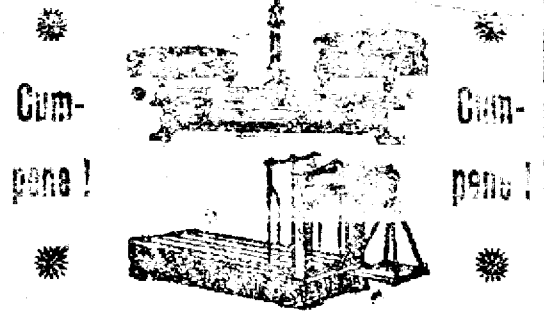


Distins cu diploma
de recunoștință
în anul 1904.

Catalogul ilu-
strat a prețu-
rilor gratuit.

In atențiunea proprietarilor de cumpane!

Am onoare a face cunoscut on. public
că am depus cu succes bun repararea
și pregătirea cumpenelor la școala
industriașă și de metalurie din Arad și
astfel ca reparator calificat pentru re-
pararea cumpenelor primesc repararea
a tot-felul de cumpane și a
cumpane cu brațe egale, în forma



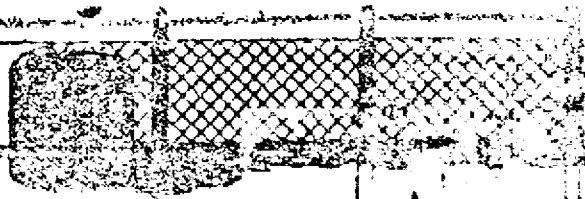
de pară, — zecimale, — centimale
și pentru trăsuri, precum și semnarea
punctuală a podurilor de 20, 10, 5, 2, 1
— și 1/2 kg. și legalizarea lor. —

Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu d. stimă:
LUDOVIC SIRBU lăcătar și mă-
jer diplomat,
D E V A, Laktanya-u: nr. 6.

Klein István

Prima fabrică cu instalație electrică
de împletituri de sîrmă, coarde de
oțel pentru paturi și site etc. în

Seghedin — Szeged, Kelemen-u. nr. 4.
Telefon Nr. 242. — Fond. în a. 1840.

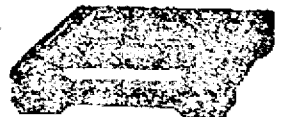


10 m. de sîrmă pentru gard
dela 30 fileri în sus.

Fabricatele mele în privința durabilității și a
execuțiunii bune concurează cu orice fabri-
cate de acest soi. — Serviciu conștiințios.
Prețurile mele sunt cele mai ieftine.

Cu prospecte și cu catalog
de prețuri servesc gratuit.

Să fim atenți la firmă!



Kádár Gyula

— fabrică de aparate de desfăcut să-
— nța trifolului și atelier de repa-
raturi de mașini

ORADEA-MARE
(Aggyvár) Vilanytelep mellett.

Nou! Nou!
Atelier de frizerie.

Am onoare a aduce la
cunoștința onor. public că
mi-am deschis un atelier
de frizerie, aranjat cerin-
țelor celor mai moderne, în
Arad, Luther Márton-tér
Nr. 1. (Casa Dr. Ioan Suciu).

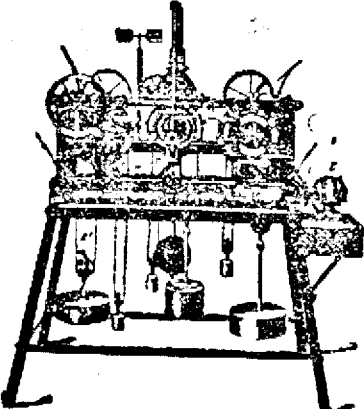
Rugând binevoitorul sprijin
al on. public sunt

Cu deosebită stimă:

FOGARASSY PÉTER

friseur.

Primesc vopsirea părului,
cu prețuri ieftine.



Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria
aranjată cu putere de aburi

BODITSI SANDOR

— turnătorie de clopote și ciasornice de turn, în —

BAJA (BACICA).

Recomandă indeo-
sebi cele mai perfecte **CIASURI DE TURN**

pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici, cari cu
construcție perfectă nouă de tot și înpre lucrare solidă.

Afară de aceia atrage luarea aminte a onorațiilor preoți
și a on. comitete bisericești asupra **MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.** Pregătește clopote în
reinoiesc și repară clopote vechi; ciasurile de turn pe lângă chezășie. — Onor.
comitete, plebanile și curatorii primesc avanț. de aplăți în rate. **BUDGET GRATIS.**

Dózsa János mǎestru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöld-fa Passage 9.

Se recomandă ca mă-
ies ru perfect întru pre-
pararea tuturor articlilor
apartināt. acestei branșe
precum: gulere prepa-
rative, gulere boa, man-
șoane (muff), în execu-
tate modernă și după
cel mai elegant gust.

Blane și tocuri de picloare, etc.
Mai departe primește spre
efectuare orice lucruri uoui,
cari aparțin acestei branșe,
precum și tot felul de re-
paraturi, pe lângă prețurile
cele mai avantajoase.



Cea mai mare și mai ieftină
firmă de grădinărit din țară.

200.000 bucăți de ultoi de viie
200.000 bucăți riparia, 100.000 bucăți
pomi frumoși cu coroană, 200.000
bucăți trandafiri nobili, 100.000 buc.
arbori de lux și cireși de lux se pot
căpăta cu un preț fabulos de ieftin.
CATALOG de specii și prețuri se
trimite gratuit și porto franco, firma:
Váradvelencei műkertészeti
és rozsatelep Nagyváradon.

Kneffel Károly és

Am onoare a aduce la cunoștință
public, că mi-am mutat

marele magazin de cămăși

din palatul de pe Andrásy-tér nr.

Boros Béni-tér nr. 1

Apropiindu-se sezonul de încălzit,
dispoziția p. t. public cu cărbuni va
în ori-ce cantitate, transportați
și primește angajament pe întregul
ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană
corespondență sau prin Telefon
la firma :

Kneffel Károly és

mare comerciant de cărbuni
Arad, Boros Béni-tér nr. 1
(Cassa Kneffel).

In atențiunea damelor !

S'a isprăvit cu fața urâtă!
Alifia americană contra petelor.



E cel mai bun, dur și nestrucăcios remediu contra
petelor, a pitiriazisului și a tuturor necurățiilor
din față. E singurul remediu netrecut încă, recomandat
de mai multe celebrități medicale, pentru curățirea de peie,
pitiriazis și ephelides. În străinătate se expoartă en-gros.

Un borean costă 2 cor. și porto postal 20 fileri.

Se găsește exclusiv la inventator și fabricant: **Molnár János** — Farmacie la Dubul Sfânt în — Szombathely, Főter 42 Tr.

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului

Au sosit toate noutățile de primăvară :

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI

mai iefteni ca ori-unde

CONFEȚIUNI

pentru femei și fete.

ALBITURI

PÂNZE.

BRODERII.

DANTELE.

ȘINOARE etc. etc.

TRUSOURI.

ADJUSTĂRI
(DECORAȚII)

pentru haine.

Rog să binevoiiți a

vitrinele mele.

LIMONATA KRISTÁLY



se poate purta în buzunar,
e cea mai ieftină și cea mai bună limonată.

Limonată contractată în praf. Se poate foarte co-
purta în buzunar. O porție 6 fileri. O cutie per-
turiști cu 12 porții 80 fileri. - Face bune servicii
escursii la șporturi și militari la exerciții. Se găsește
orice prăvălie de delicatose și coloniale. Discompune
orice apă dă o limonată ireproșabilă. — O pregă-
— — fabrica de limonată Kristály a lui —

KERTÉSZ ERNŐ

farmacist în SZABADKA, 103 Tr.

să se adreseze,

cine dorește a-și procura varietăți autentice de :

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, puieți, etc

Vițe altoite

(calitate superioară)

viță europeană și americană cu și fără rădăcini

(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER & COMP
Pomi Vițe cu lărgă

— Picturi academice decorative proprii. —

Adolf Gündisch

văpsitor de chenare și auritor în

Saggasse 28. Sibiu-Nagyszeben. Bachgasse 8.

Se recomandă pentru văpsirea a orice fel de firme atât din lemn, tinichea sau pânză, cât și cele mai frumoase firme de sticlă, deasemenea primește renovarea și colorarea radicală a iconostasurilor, stranelor, tribunelor etc: marmorarea sau aurirea lor cu culori de aur veritabile, cari își păstrează fața. De-asemena se primește pe lângă prețuri culante, — restaurarea artistică a tablourilor vechi. —

Comandele din provincie se efectuează prompt și conștiințios.

Să sprijinim industria locală și din țară.

Marele depozit de pietre comemorative :

Văd. Frank Vilmosné

Arad, Boros Béni-tér Nr. 2. (vis-à-vis de moara Széchenyi).

Își recomandă bogatul asortiment de pietre comemorative și cruci unde se pot găsi și comanda pe lângă prețuri moderate monumente dela cele mai simple până la cele mai luxoase. Serviciul culant este garantat de practica vrednică de recunoștință, câștigată în cursul mai multor ani, a d-lui Jacob Beloni, pietrar specialist și conducătorul atelierului meu. Cu stimă :

Văd. Frank Vilmosné.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA

sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din : marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.



Croitorie nouă engleză și franceză pentru femei.

Arad, Szabadság-tér 17.

După absolvirea cursului în Drezda, pe baza experiențelor de mai mulți ani câștigate atât în străinătate, cât și în Budapesta, sub firma Wittenberger H. și Jaczkó József am deschis o

confecție pentru dame,

unde se pregătesc conform gusturilor celor mai rafinate cele mai elegante toalete engleze și franceze.

Pentru convingere rugăm binevoitorul sprijin al onoratelor dame.

Cu deosebită simțăm:

Jaczkó József.

In atenția onoratelor dame!

În salonul de modă pentru

pălării speciale de dame,

deschis în Sibiu, Relsper-gasse Nr. 7-9,

al d-nei **Johanna Jekeli,**

se găsesc în bogat asortiment cele mai noi modele de Paris, atât gata cât și forme numai. Intrarea e liberă și neobligatoare, prețurile cele mai moderate.

Se primesc toffelul de reparaturi și transformări; pălării de doliu se fac gata în 24 ore.

Se află în depozit tot-felul de reticole, genți pentru dame, moderne și prima calitate.

Áró Kemény József. Fabrică de mașini „HUNGARIA” societate comandită Déva.

Pregătește și ține în depozit:

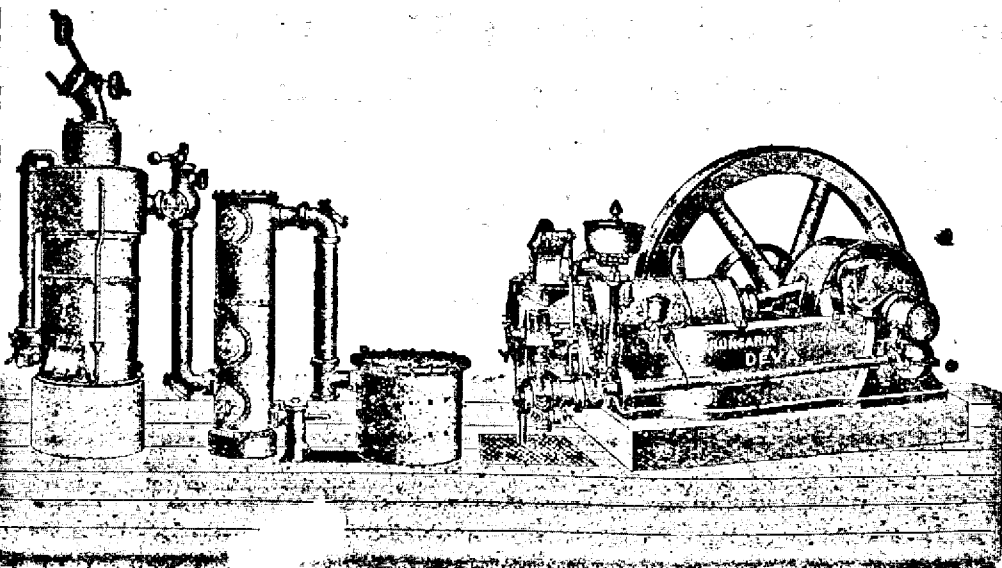
Tot-felul de mașini economice.

Garnituri de motoare cu benzin și ulei pentru trier, în toată mărimea. Tot-felul de motoare stabile și mașini cu aburi de 1 cal putere și până la 500.

Planuirea de stabilimente pentru lumină electrică și pentru putere transpunătoare, instalarea castelelor și economiilor cu lumină electrică. Planuirea și construirea de mori pentru urluit, măcinat și cherestrăe. Apaducte și fântâni.

Recomandă fabrica sa aranjată modern cu deosebire pentru repararea a tot-felul de mașini economice și a altor mașini și automobile. — Specialități: instalarea de camere răcoritoare, stabilimente pentru fabricarea de gheață, lăptării și fabrică de cașuri și repararea canelilor.

Stațiuni de automobile.



MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miks

Békéscsaba. în Nagyvárad
Sas-utca Nr. 7.

„VICTORIA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1887.

Centrala în **Arad**, calea Archiducelui Iosif No. 2. (vis-à-vis de primărie) casa proprie.

Filiala în **Chișineu** (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar 1.200,000.— Cor.

Fond de rezervă 1.100,000.— Cor.

Depuneri spre fructificare . . . 8.500,000.— Cor.

Circulațiunea anuală 200.000,000.— Cor.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele.

Pentru sumele depuse fără termen de abziecere și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar pentru depunerile elocote pe timp mai lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei depuse: plătește deponenților 4½% și 5% interese fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la zece mii de coroane, după starea casei, să plătesc și fără de abziecere.

Escontează cambii și acordează credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.